

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“МОДЕЛЮВАННЯ У ДЕРЖАВНОМУ
УПРАВЛІННІ ТА МІСЦЕВОМУ
САМОВРЯДУВАННІ”**
(для спеціалістів, магістрів)

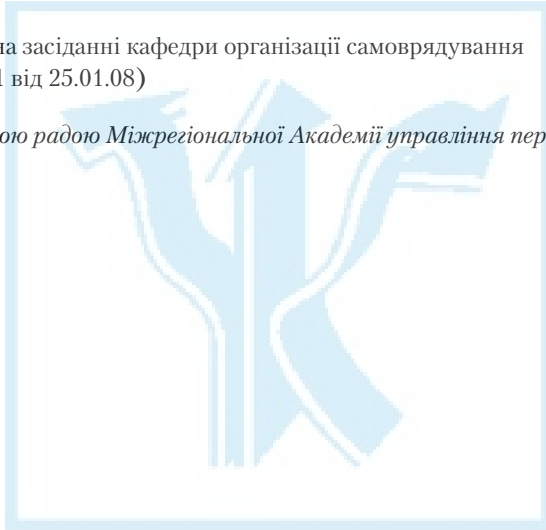
МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
В. В. Омельчуком

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 1 від 25.01.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Навчальна програма дисципліни “Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні” (для спеціалістів, магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 22 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні” — одна з дисциплін, яка дає додаткові знання, необхідні для ефективної аналітичної діяльності фахівців у державному управлінні та місцевому самоврядуванні, як теоретиків, так і практиків. Це обумовлено з'ясуванням цілого комплексу питань, пов'язаних з оволодінням засадами і механізмами моделювання як системи державного управління та місцевого самоврядування, так і її впливу на зовнішнє середовище, передусім у напрямі забезпечення сталого регіонального розвитку України.

Мета курсу — поглиблене вивчення процедур і технологічних особливостей процесу моделювання як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях, шляхів його оптимізації при виробленні, здійсненні, забезпеченні системності державної політики та політики регіонального розвитку, передусім узгодження пріоритетів галузевого і територіального розвитку. Моделювання пов'язане з необхідністю здійснення державою цілісної політики у соціальній, економічній, гуманітарній, оборонній, міжнародній сферах, її концептуального наповнення.

Нагальні проблеми національного розвитку зумовлюють нерозв'язаність низки суперечностей, зокрема між продуктивними силами різних адміністративно-територіальних одиниць України та застарілими формами організації економічного життя держави, надмірною централізацією та концентрацією управління національними процесами. Розглядаються теоретико-методологічні засади та механізми моделювання у технічній, економічній, соціальній, гуманітарній, національно-безпековій сферах. При моделюванні взято курс на оптимізацію моделей державного управління та місцевого самоврядування, раціоналізацію управління в них наявними ресурсами та інструментами. Особливої значущості моделювання набуває з огляду на нагальну потребу у посиленні аналітичного забезпечення управління економічними, соціальними, гуманітарними, оборонними, технічними процесами на різних рівнях, створення моделей ефективної взаємодії між центром та місцевими елітами у розвитку регіонів.

Вивчаються сучасні моделі та шляхи моделювання розвитку в Україні і світі, моделі стратегій, державних і відомчих програм у різних сферах державної, регіональної, місцевої, муніципальної, комунальної політики, шляхи їх оптимізації, алгоритмізації, коригування.

Всебічне засвоєння матеріалу курсу дає можливість студентам *знати:*

- теоретичні і правові засади моделювання, його форми і методи для аналізу та вирішення національних та регіональних проблем;
- основні напрями моделювання, становлення та розвитку місцевих народногосподарських комплексів в Україні;
- теорію і практику моделювання розвитку регіонів;

уміти використовувати:

- категорії моделювання, сучасні методологічні підходи щодо моделювання;
- форми і методи управління проектуванням, його планування та аналіз для вирішення регіональних і національних проблем;
- технологію, форми й методи стратегічного прогнозування та оперативного планування кількісних та якісних параметрів проєктів;
- як адміністративні, так і економічні важелі управління проектуванням;

визначати:

- оптимальні шляхи проектування та його місце у загальній системі державного управління;
- ефективність наявних форм і методів проектування державного управління за результатами аналізу програм і проєктів, вітчизняного та зарубіжного досвіду їх реалізації, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- показники успішності моделей на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану справ за умови наявних ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;
- основні напрями вдосконалення організаційно-економічних механізмів проектування;
- пріоритетні напрями проектування, застосовуючи комплексний підхід до аналізу технології проектування та за результатами вивчення показників здійснених (впроваджених), використовуючи методи кореляційно-регресивного аналізу;

розробляти:

- моделі державних, регіональних і галузевих програм регіонального національного розвитку за результатами аналізу державної політики та стану об'єкта на основі методології конструювання

моделей, спираючись на ресурсне забезпечення та механізми упровадження державно-управлінських рішень;

- пропозиції щодо вдосконалення державно-управлінських моделей на підставі визначення їхніх властивостей та на основі виявлених ознак недосконалості за результатами вивчення й аналізу ефективності параметрів і процесів, існуючої практики їхнього регулювання на регіональному, муніципальному, місцевому, комунальному рівнях;
- проекти детермінованих моделей, спрямованих на підтримку різних сфер життя регіону та держави, їх оптимізації, забезпечення функціонування структур, заснованих на різних формах власності, на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання завдань міжнародних, державних, регіональних, галузевих, міжгалузевих проєктів регіонального та національного розвитку на засадах конкурсного відбору виконавців (тендер, грант, конкурс) шляхом застосування методів системного аналізу проєктів та проєктувальних обґрунтувань;
- практичні рекомендації для органів державної влади і місцевого самоврядування щодо вибору ефективних інструментів і варіантів розроблення та реалізації проєктів на основі методів порівняльного аналізу станів національного і регіональних ринків, ступеня відкритості, рівня ефективності;

аналізувати:

- проблеми, ресурсний потенціал і напрями проєктування;
- процеси вироблення, реалізації, регулювання та управління проєктами, їх елементами, шляхи і методи вдосконалення структури інституційного забезпечення, політико-правові проблеми управління проєктами, приймати відповідні управлінські рішення;

контролювати:

- виконання заходів проєктування, відповідних законодавчих і підзаконних актів в обумовлені терміни засобами адміністрування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МОДЕЛЮВАННЯ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	<p>Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>1 Сутність, об’єкт та функції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>2 Цілі, завдання та критерії моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>3 Теорії та концепції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні, принципи, науково-методичні засади їх дослідження</p>
	<p>Змістовий модуль II. Механізми моделювання</p> <p>4 Складові моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>5 Методологія моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>6 Оцінка ефективності моделювання та моніторинг моделей</p> <p>7 Використання ресурсів при моделюванні</p> <p>8 Організаційна структура моделювання</p>
	<p>Змістовий модуль III. Сфери моделювання</p> <p>9 Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні</p> <p>10 Моделювання у технічній сфері</p> <p>11 Моделювання у соціальній сфері</p> <p>12 Моделювання в економічній сфері</p> <p>13 Моделювання у гуманітарній сфері</p> <p>14 Моделювання у сфері національної безпеки і міжнародних відносин</p>
	Разом годин: 81

ЗМІСТ
дисципліни
“МОДЕЛЮВАННЯ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Тема 1. Сутність, об’єкт та функції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Сутність і предмет моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні як навчальна дисципліна. Функції державно-управлінського моделювання. Основи теорії моделювання. Наукові основи розробки концепції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Понятійно-категоріальний апарат моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

Література [4; 8; 17; 38; 49; 51]

Тема 2. Цілі, завдання та критерії моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Цілі моделювання. Завдання технології моделювання. Критерії ефективності та практичної значущості моделювання у виробленні та реалізації державних програм. Чинники, пріоритети, напрями реалізації засад моделювання. Класифікація та діагностика моделей. Ініціатор, замовник, інвестор, керуючий, контрактор моделей.

Література [1; 3; 6; 9; 18; 34; 49; 51; 61]

Тема 3. Теорії та концепції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні, принципи, науково-методичні засади їх дослідження

Аналіз класичних теорій моделювання. Сучасні концепції моделювання. Теоретичні принципи управління моделюванням. Територіальні особливості організації моделювання. Зарубіжний досвід

моделювання. Основні підходи у моделюванні. Основні показники у технології моделювання. Принципи та науково-методичні засади аналізу в моделюванні. Концептуальне наповнення сучасної моделювальної діяльності.

Література [1; 3; 5; 8; 18; 23; 29; 31]

Змістовий модуль II. Механізми моделювання

Тема 4. Складові моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Аналіз в моделюванні. Аналіз кількісних та якісних параметрів моделі. Аналіз динаміки моделі. Види і методи моделювального аналізу (зовнішнього та внутрішнього). Стратегічний аналіз зовнішнього середовища моделі. Характеристика внутрішнього стану об'єкта моделювання. Прогнозування у моделі. Структуризація моделі. Процес вироблення засад моделювання: проектування, коригування, моніторинг.

Література [5; 6; 8; 14; 42; 46; 51]

Тема 5. Методологія моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Методологія моделювання. Етапи та механізми моделювання. Цільове орієнтування стратегії моделювання та визначення пріоритетів. Система стратегічного моделювання, її складові. Сутність, форми, методи та особливості стратегічного моделювання. Етапи та функції стратегічного моделювання. Технологія та організаційне забезпечення стратегічного моделювання. Моделі системи стратегічного моделювання. Довгострокові документи стратегічного моделювання. Довготривалі, середньотермінові та короткострокові моделі. Класифікація модельної інформації. Матриця взаємодій. Дивергенція та трансформація у проектуванні. Синектика. Ранжування у проектуванні. Кумулятивна стратегія.

Література [1; 5; 6; 8; 23; 31]

Тема 6. Оцінка ефективності моделювання та моніторинг моделей

Оцінка ефективності моделювання. Оцінка ефективності моделей. Оцінка якісних і кількісних параметрів у моделюванні. Моніторинг стану моделі та процесу моделювання. Оцінювання (вимірювання) та моніторинг результатів реалізації моделей. Шкала оцінювання.

Література [5–9; 15; 26; 29; 50]

Тема 7. Використання ресурсів при моделюванні

Особливості використання природно-ресурсного потенціалу України у ході вироблення моделей. Ефективність використання ресурсів. Моніторинг ефективності використання ресурсів. Ресурси моделі, порядок їх залучення. Класифікація та оцінювання природних ресурсів регіонів України, аналіз можливого рівня їхнього використання у моделюванні та інвестиційних процесах. Сутність і принципи використання ресурсів у моделюванні.

Література [3; 5; 9; 31; 48; 55]

Тема 8. Організаційна структура моделювання

Організаційна структура управління моделюванням. Моделі організаційної структури управління. Аналітична група. Керівник розроблення моделі. Модельний аналітик. Структуризація моделювання та його процедур. Розподіл і делегування повноважень у моделюванні. Управління змістом моделі. Управління часом та вартістю у моделюванні. Управління якістю в моделюванні. Управління ризиками. Управління закупівлями. Фінансування, кошторис і бюджет процесу моделювання. Завершення та впровадження підготовлених моделей, їх коригування.

Література [3; 5; 9; 21; 28; 56]

Змістовий модуль III. Сфери моделювання

Тема 9. Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні

Центральні органи виконавчої влади у моделюванні. Загальнонаціональні плани, програми та проекти. Нормативно-правове, інс-

титуційне, кадрове, фінансове забезпечення моделювання органами влади.

Місцеві (обласна та районна) державні адміністрації у моделюванні розвитку регіонів. Органи місцевого самоврядування (обласна, міська, районна, районна у місті ради) у моделюванні. Завдання, повноваження, функції та організаційна структура моделювання. Розробка стратегічного плану регіональних інституцій: аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів; визначення місії та стратегічних цілей; розробка програми інституцій; показники оцінки діяльності; фінансовий план. Впровадження стратегії при моделюванні у системі державного управління та місцевого самоврядування.

Література [5; 6; 8; 34; 39; 41; 42]

Тема 10. Моделювання у технічній сфері

Завдання, функції, кадрове, фінансове, інституційне забезпечення та організаційна структура моделювання у технічній сфері. Потенційно-небезпечні підприємства України. Вимоги до розміщення потенційно-небезпечних підприємств та реалізації потенційно-небезпечних проектів. Ризики у виробленні та реалізації проектів у сфері атомної енергетики та управління екологічною безпекою регіональних економік. Економічні механізми регулювання ризиків при моделюванні в екологічній сфері.

Література [5; 6; 8; 32; 37; 44; 51]

Тема 11. Моделювання у соціальній сфері

Завдання, функції, кадрове, фінансове, інституційне забезпечення та організаційна структура моделювання у соціальній сфері. Моделювання соціальної інфраструктури населених пунктів (міста). Соціальний простір та його єдність як об'єкти моделювання. Моделювання у сфері соціальних комунікацій. Роль держави у соціальному моделюванні. Соціальна політика держави. Залучення позабюджетних коштів у соціальні проекти.

Література [5–8; 15; 18; 22; 24; 39; 52]

Тема 12. Моделювання в економічній сфері

Завдання, функції, кадрове, фінансове, інституційне забезпечення та організаційна структура моделювання в економічній сфері. Міська

та регіональна інфраструктура як об'єкт управління. Оцінка ризиків у моделюванні. Види інвестиційних ризиків та методи їхньої оцінки. Регіональний маркетинг. Генеральні плани. Зонінг. Проектування у сфері містобудування. Інвестиційні моделі. Інвестиційний рейтинг регіону. Моделювання регіональних інвестиційних програм.

Література [1; 2; 5; 6; 8; 32; 49]

Тема 13. Моделювання у гуманітарній сфері

Завдання, функції, кадрове, фінансове, інституційне забезпечення та організаційна структура моделювання у гуманітарній сфері. Моделювання якісних та кількісних параметрів єдиного гуманітарного простору України. Регіональні особливості проектування в гуманітарній сфері. Моделювання інтеграції національних меншин в єдиний гуманітарний простір України.

Література [2; 5; 6; 8; 11; 17; 42; 54]

Тема 14. Моделювання у сфері національної безпеки та міжнародних відносин

Завдання, функції, кадрове, фінансове, інституційне забезпечення та організаційна структура моделювання у сфері національної безпеки і міжнародних відносин. Міжнародні та міждержавні моделі. Національні інтереси України. Міжнародний аудит моделей. Міжнародні угоди України. Міжнародні та національні гарантії, відповідальність. Оборонні проекти. Моделі процесів у сфері національної безпеки України.

Література [1; 5; 6; 8; 49; 50; 53; 54]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану виконується контрольна робота. Її варіант визначається самостійно за останньою цифрою номера залікової книжки студента.

Контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менш ніж 12 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу необхідно скласти план, який має містити такі обов'язкові структурні частини:

вступ (обсягом до 2 сторінок), де висвітлюються суть і значення теми;

основну частину — розкривається зміст, наводяться зауваження;
висновки, де підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції;
список використаних джерел, на які даються посилання в тексті.

Контрольна робота оформлюється відповідно до методичних вимог: титульна сторінка, де вказується тема роботи, прізвище, ім'я виконавця, група та навчальний структурний підрозділ (інститут, кафедра), дата виконання, підписується виконавцем.

У встановлений термін робота подається на кафедру, студент допускається до залу, якщо її оцінено позитивно.

У ході написання контрольної роботи студент має використовувати вітчизняні та іноземні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, здійснювати систематизацію, узагальнення даних, виявляти ключові моменти, послуговуючись електронною поштою, телеконференціями, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет. У випадку необхідності слід проводити реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси, базуючись на знанні граматичних форм.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Сутність, об'єкт і функції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
2. Цілі, завдання, критерії моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
3. Процедури моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
4. Критерії моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
5. Чинники, пріоритети, напрями моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
6. Діагностика державно-управлінських моделей.
7. Теорії та концепції моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

8. Аналіз класичних сучасних теорій моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
9. Теоретичні принципи управління моделюванням.
10. Територіальні особливості організації моделювання.
11. Зарубіжний досвід моделювання.
12. Основні показники у моделюванні.
13. Принципи та науково-методичні засади аналізу в моделюванні.
14. Складові моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
15. Аналітичні механізми у державно-управлінському моделюванні.
16. Аналіз кількісних та якісних параметрів державно-управлінських моделей.
17. Види та методи моделювання регіональних процесів.
18. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища.
19. Характеристика внутрішнього стану моделей.
20. Цільове орієнтування стратегії моделювання та визначення пріоритетів.
21. Система стратегічного моделювання, її складові.
22. Оцінка ефективності проектування та моніторинг зовнішнього середовища при моделюванні.
23. Використання ресурсів при моделюванні.
24. Організаційна структура моделювання.
25. Моделювання кадрових процесів у місцевому самоврядуванні.
26. Моделювання у технічній сфері.
27. Моделювання у соціальній сфері.
28. Моделювання в економічній сфері.
29. Моделювання у гуманітарній сфері.
30. Моделювання у сфері національної безпеки та міжнародних відносин.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення моделі.
2. Розкрийте сутність моделювання.
3. Критерії та показники моделювання.
4. Висвітліть цілі моделювання.
5. Розкрийте класичні теорії моделювання.

6. Дайте оцінку особливостям вироблення та реалізації моделювання.
7. Проаналізуйте сучасні механізми і методи конструювання та залучення типових моделей.
8. Визначіть пріоритети моделювання.
9. Охарактеризуйте період та етапи моделювання.
10. Дайте оцінку цінності моделей.
11. Охарактеризуйте експертну оцінку моделей.
12. Охарактеризуйте детерміноване та ймовірнісне моделювання.
13. Висвітліть особливості математичного моделювання.
14. Охарактеризуйте сучасні підходи до моделювання у сфері національної безпеки України.
15. Охарактеризуйте вплив локалізації об'єкта моделювання.
16. Назвіть категорії моделювання.
17. Основні складові процедури та технології моделювання.
18. Особливості сценарного аналізу моделювальних процедур.
19. Поясніть необхідність збалансування та узгодження параметрів моделі.
20. Розкрийте сутність сучасних механізмів і методів моделювання у гуманітарній сфері.
21. Охарактеризуйте процес діагностики моделей.
22. Розкрийте сутність механізмів схематизації моделювання.
23. Визначіть та проаналізуйте перспективні напрями моделювання у сфері державного управління та місцевого самоврядування.
24. Визначіть та оцініть фактори зовнішнього середовища моделі.
25. Охарактеризуйте системний підхід при визначенні стратегії моделювання комунікаційної системи регіону.
26. Проаналізуйте механізми і методи управління схематизацією розрахункових моделей.
27. Основні напрями математичного описання процесів.
28. Розкрийте основні напрями використання ресурсів при моделюванні.
29. Назвіть особливості діагностики моделей на різних етапах їх реалізації.
30. Розкрийте найхарактерніші особливості проектування національного інформаційного простору.
31. Особливості формування оточення моделі.

32. Особливості управління міжнародними та міждержавними моделями.
33. Охарактеризуйте стан нормативно-правової бази моделювання та шляхи її вдосконалення.
34. Розкрийте причини неефективності моделювання.
35. Дайте оцінку пріоритетним напрямам використання бюджетних ресурсів при моделюванні.
36. Окресліть фази і цикли розвитку регіональних моделей.
37. Проаналізуйте проблеми структуризації моделі.
38. Дайте оцінку розподілу і делегуванню повноважень у моделюванні.
39. Розкрийте основні напрями управління змістом моделі.
40. Охарактеризуйте показники управління ризиками у моделюванні.
41. Дайте оцінку управління часом у моделювальній діяльності.
42. Порівняйте фази циклу моделі.
43. Проаналізуйте управління якістю в моделюванні.
44. Назвіть головні напрями управління системними взаємозв'язками у моделюванні.
45. Розкрийте сутність складових моделювання.
46. Характеристика внутрішнього стану об'єкта моделювання.
47. Використання ресурсів при моделюванні.
48. Проаналізуйте напрями змін організаційної структури моделювання.
49. Назвіть складові елементи моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
50. Окресліть основні показники у процедурах моделювання.
51. Визначте принципи та науково-методичні засади аналізу в моделюванні.
52. Назвіть необхідні передумови формування забезпечення моделювання.
53. З'ясуйте особливості взаємодії державних органів при розробленні моделей державної служби.
54. Охарактеризуйте оцінку здійсненності моделей.
55. Висвітліть індикатори проекту.
56. Що таке оцінка ефективності аналогії при моделюванні?
57. Розкрийте особливості дисконтування.

58. Дайте оцінку оптимізації структури моделі.
59. Охарактеризуйте науково-технічні моделі.
60. Вкажіть можливі шляхи розвитку моделювання регіонального розвитку України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 328 с.
2. *Брайсон Д. М.* Стратегічне планування для державних і неприбуткових організацій / Пер. з англ. А. Кам'янець. — Львів: Літопис, 2004. — 352 с.
3. *Вакуленко В. М., Мамонова В. В., Шаров Ю. П.* Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посіб. — Ужгород: Патент, 2004.
4. *Вакуленко В. М.* Концептуальні напрями стратегічного планування економічного розвитку // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 1–3(1).
5. *Воронков А. А.* Методы анализа и оценки государственных программ в США. — М.: Наука, 1986. — 190 с.
6. *Дани В. Н.* Державна політика: вступ до аналізу: Підруч. для ВНЗ. — Одеса: АО Бахва, 2005. — 504 с.
7. *Дехтяренко Ю.* Стратегія розвитку міста: територіально-планувальний аспект // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 1–3. — С. 86–99.
8. *Джонс Дж. К.* Методы проектирования. — 2-е изд., испр. — М.: Мир, 1986. — 326 с.
9. *Дубров Ю. А., Травкин С. И., Якимец В. Н.* Многокритериальные модели формирования и выбора вариантов систем. — М.: Наука, 1986. — 296 с.
10. *Евланов Л. Г.* Теория и практика принятия решений. — М.: Экономика, 1984. — 175 с.
11. *Жуковин В. Е.* Многокритериальные модели принятия решений с неопределенностью. — Тбилиси, 1983. — 105 с.

12. *Завгородній Є. В.* Стимулювання розвитку регіонів // Бюл. Дніпропетр. обл. упр. юстиції. — 2006. — № 1. — С. 27–32.
13. *Зайченко О. П., Кузнєцова І. С., Львчук В. П.* Регіональна політика підтримки інноваційної діяльності в малому бізнесі. — К.: НДІ-СЕП, 2005. — 101 с.
14. *Звернення* Президента України до Верховної Ради України 9 лютого 2006 року // Економіст. — 2006. — № 2. — С. 12–17.
15. *Исследования* по общей теории систем. — М.: Прогресс, 1969. — 520 с.
16. *Кини Р., Райфа Х.* Принятие решений при многих критериях: замещения и предпочтения. — М.: Радио и связь, 1981. — 560 с.
17. *Коліушко І. Б.* Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні. — К.: Факт, 2002. — 260 с.
18. *Куйбіда В. С.* Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
19. *Лесечко М.* Основи системного підходу: теорія, методологія, практика: Навч. посіб. — Львів, регіон. ін-т держ. упр. УАДУ при Президентові України, 2002. — 300 с.
20. *Мамонова В. В.* Концептуальні засади створення нової національної системи планування розвитку територій // Упр. сучасним містом. — 2002. — № 1–3(5). — С. 43–49.
21. *Мамонова В. В.* Стратегічне планування в управлінні сучасним містом // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 1–3(1). — С. 129–135.
22. *Мир* управління проектами / Под. ред. Х. Решке, Х. Шелли, Г. Патцак. — М.: Алане, 1993.
23. *Мильнер Б. З.* Теория организаций. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 336 с.
24. *Моисеев Н. Н.* Алгоритмы развития. — М.: Наука, 1987. — 302 с.
25. *Оболєнський О.* Теорія системного підходу в державному управлінні // Вісн. УАДУ. — 1996. — № 3. — С. 151–158.
26. *Одінцова Г.* Теоретико-методологічні засади вдосконалення управління соціально-економічним розвитком регіону // Актуальні пробл. держ. упр.: Наук. зб. — Харків, ХФ УАДУ, 1999. — № 3 (5). — С. 5–12.

27. *Осауленко О.* Моделювання та управління сталим соціально-економічним розвитком: Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. — К.: УАДУ при Президентові України, 2002. — 36 с.
28. *Постанова* Кабінету міністрів України “Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету” № 621-2003-п від 26 квітня 2003 р. — 16 с.
29. *Павлов В. І.* Політика регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації (Теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації). — Луцьк: Надстир'я, 2000. — 580 с.
30. *План дій для нового міністра: Практ. посіб.* / Т. Мотренко, А. Вишневський, В. Баєв, А. Бондаренко; За заг. ред. Т. Мотренка. — К.: Центр сприяння інституц. розвитку держ. служби, 2006. — 352 с.
31. *Послання* Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2000 році. — К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2001. — 404 с.
32. *Пропозиції* Верховної Ради України до основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — 6 жовт.
33. *Пушкарь А. И.* Модели управления развитием производственно-экономических систем: Монография. — Харьков, 1997. — 268 с.
34. *Розен В. В.* Цель — оптимальность — решение: Математические модели принятия оптимальных решений. — М.: Радио и связь, 1982. — 169 с.
35. *Руководство по проектному анализу.* — Вашингтон: Ин-т эконом. развития Всемирного банка, 1994.
36. *Регіональне управління: Навч. посіб.* / Л. М. Зайцева, С. М. Сergyоїн, Н. Й. Коніщева, В. Є. Зайцев, Т. О. Савостенко, І. Е. Польська, А. В. Чуйко; За наук. ред. Л. М. Зайцевої. — Донецьк: ДФ УАДУ, 2000. — 240 с.
37. *Саати Т., Кернс К.* Аналитическое планирование. Организация систем: Пер. с англ. — М.: Радио и связь, 1991. — 223 с.
38. *Синк Д. Скотт.* Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1989. — 251 с.

39. *Система. Симметрия. Гармония* / Под ред. В. С. Тюхина, Ю. А. Урманцева. — М.: Мысль, 1988. — 315 с.
40. *Системные аспекты концепции развития*. — М.: ВНИИСИ, 1985. — 167 с.
41. *Субетто А. И.* Качество жизни, синтетическая революция в механизмах цивилизованного развития и квалигитивная экономика // Стандарты и качество. — 1994. — № 4. — С. 11–14.
42. *Сурмин Ю.* Методология анализа ситуаций. — К.: Центр инноваций и развития, 1999. — 94 с.
43. *Стеченко Д. М.* Управління регіональним розвитком: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2000. — 223 с.
44. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
45. *Уемов А. И.* Системный подход и общая теория систем. — М.: Мысль, 1978. — 272 с.
46. *Уемов А. И.* Логические основы метода моделирования. — М.: Мысль, 1971. — 311 с.
47. *Указ Президента України* “Про впровадження системи стратегічного планування і прогнозування” від 30 квітня 1999 р. № 460/99.
48. *Управление проектами.* Учебник / Под ред. В. Д. Шапиро. — М.; СПб.: ДваТРИ, 1996.
49. *Хакен Г.* Информация и самоорганизация. — М.: Мир, 1991. — 240 с.
50. *Хакен Г.* Синергетика. — М.: Мир, 1985. — 419 с.
51. *Цветков В. В.* Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Харків: Право, 1996. — 164 с.

Додаткова

52. *Батанов О. В.* Територіальна громада — основа місцевого самоврядування. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. — 260 с.
53. *Бестужев-Лада И. В.* Поискное социальное прогнозирование: Перспективные проблемы общества. — М., 1984.
54. *Бугай С. Н., Афанасьева Л. Ф., Лисак Н. В., Макеева Т. И.* Информационно-коммуникационная система государственного управле-

ния регіональної політикою як складова “електронного правительства” // Інформація, аналіз, прогноз — стратегічні рычаги ефективного державного управління: Тезиси докладів / Матеріали V Міжнарод. науч.-практ. конф. — К.: УкрІНТЭІ, 2006. — С. 28–37.

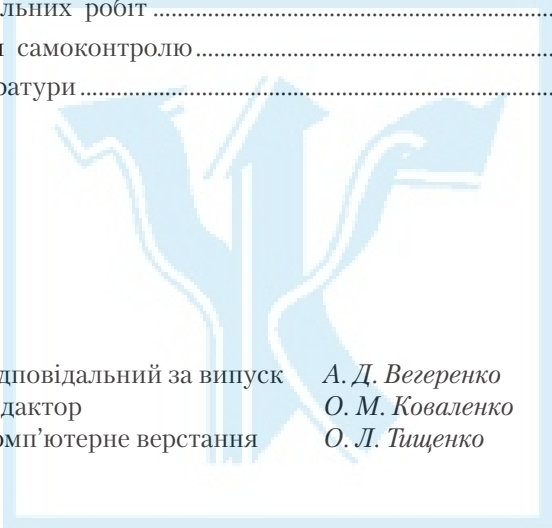
55. *Бутирська Т.* Державне будівництво: концептуальна трансформація // Зб. наук. пр. НАДУ. — 2005. — Вип. 2. — С. 20–29.
56. *Грицяк І.* Моделі регіонального та місцевого рівнів європейського управління // Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід: Зб. матеріалів та док. / Наук. ред. М. Пухтинський. — К.: Атака, 2006. — С. 269–279.
57. *Інститути та інструменти розвитку територій.* На шляху до європейських принципів / За ред. С. Максименка. — К.: Міленіум. — 244 с.
58. *Іщенко О.* Кадрове забезпечення місцевого та регіонального розвитку // Зб. наук. пр. НАДУ. — 2004. — Вип. 1. — С. 3–13.
59. *Кальниш Ю.* Інституціональні особливості аналітичного супроводу процесів вироблення та реалізації державної політики в сучасній Україні // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — К., 2006. — Вип. 2. — С. 36–43.
60. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
61. *Невелєв О. М., Данилишин Б. М.* Сталій розвиток регіону: стратегічні напрями і механізми. — К., 2002. — 127 с.
62. *Пал Л.* Аналіз державної політики / Пер з англ. І. Дзюб. — К.: Основи, 1999.
63. *Пархоменко В., Прошко В., Мавко П.* Стратегічне планування розвитку громади. — Львів: Сполом, 2002. — 160 с.
64. *Плющ Р. М.* Формування структури місцевого самоврядування: організаційно-управлінський аспект. — Херсон, 2006. — 396 с.
65. *Президент України та державна регіональна і муніципальна політика:* Зб. матеріалів та док. / За заг. ред. О. Дьоміна. — К.: Логос, 2002. — 236 с.
66. *Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід:* Зб. матеріалів та док. / Наук. ред. М. Пухтинський. — К.: Атака, 2006.

67. *Проектний* аналіз: Навч. посіб. / Відп. ред. С. О. Москвін та ін. — К.: Лібра, 1998. — 368 с.
68. *Пухтинський М.* Концептуальні підходи до перспектив місцевого і регіонального розвитку // Президент України та державна регіональна і муніципальна політика: Зб. матеріалів та док. / За заг. ред. О. Дьоміна. — К.: Логос, 2002.
69. Розробка та реалізація стратегій розвитку територіальних громад: вітчизняний досвід / Ред. С. Максименко, В. Нудельман, І. Санжаровський. — К.: Дата Банк Україна, 2003.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні”	6
Зміст дисципліни “Моделювання у державному управлінні та місцевому самоврядуванні”	7
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Теми контрольних робіт	12
Питання для самоконтролю	13
Список літератури	16

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Тищенко*

Зам. № ВКЦ-3749

Підп. до друку 19.01.09. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротативний трафаретний.

Ум. друк. арк.1,28. Обл.-вид. арк. 0,97. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*